

GUIÓ DE L'ACTE DE CELEBRACIÓ DEL CENTENARI DEL BALL DE GITANES

(10 de febrer de 2007)

TRACKS, IMATGE, LLUM | TECNICS

TRACK 1. ESTÀTUES ACTORS.

LLUM (Plaça i CANÓ que seguïx als actors per separat)

(Els actors fan d'estàtues entre el públic fins que acaben pujant a l'escenari i fan un quadre plàstic amb els objectes representatius de les Gitanes) LLUM (Lateral Esquerra escenari: Espai actors. Tènue)

(Entren presentadores)

TRACK 2. CORTINA MUSICAL

IMATGE (100 + Dates)

LLUM (Espai presentadores fort)

TEXT: Bona tarda a tothom i sigueu benvinguts a aquest acte commemoratiu dels cent anys del ball de gitanes a Sant Vicenç. Un acte carregat d'història, però que també vol fer evident un present esplèndid i posar les bases d'un futur encara més esperançador per a una de les tradicions més emblemàtiques del nostre poble.

TEXT: Una plaça, una màscara, un ^{mall}pic, una corona, un mantó, un banderí, cinc dates, i una xifra màgica: 100

Objectes i símbols, aparentment, sense connexió. Elements, però, que ens ajudaran a fer un viatge. Un petit viatge per la història.

IMATGE (Data 1907 + fotos)

TEXT: 10 de febrer de 1907

Avui fa just 100 anys. En aquesta mateixa plaça, a les 2 del migdia. Vuit parelles de dansaires, enmig d'una immensa rotllana de curiosos, van ballar per primer cop a Sant Vicenç el ball de Gitanes. És l'inici d'aquesta tradició al nostre poble. Una colla de picapedrers procedents de la població vallesana de Caldes de Montbui (TRACK 3. MALL) i que treballaven a Sant Vicenç van convèncer un grup de noies santvicentines per escenificar davant de tot el poble un ball típic de la seva localitat d'origen. Tan gran va ser l'expectació que els balcons, finestres i terrats de la plaça es van posar a lloguer.

En aquell moment, el ball de gitanes és una dansa especialment present i arrelada al Vallès i originalment vinculada a una festivitat: la de Carnestoltes (TRACK 4.

MÀSCARA). Inicialment, fins i tot, no es considerava pròpiament un ball, sinó un espectacle tradicional que se celebrava amb motiu de la festa carnavalesca. La indumentària n'és un dels punts rellevants. Destaca per tota mena de floritures i un element característic, el mantó de manila, de la millor qualitat per a un bon lluïment personal (TRACK 5. MANTÓ)

D'aquella primera ballada a Sant Vicenç se'n van fer dues representacions més: el mateix dia al vespre, al saló del Círcol; i el dimarts següent, 12 de febrer, al mateix saló com a obsequi als socis de l'entitat.

IMATGE (Data 1918 + fotos)

TEXT: 1918

Neus Rodergas, Àngela Rodergas, Hermínia Garrosset, Balbina Moll, Josepa Moll, Paquita Basomba, Concepció Armengol, Maria Rosa Canal, Teodora Ribera, Maria Solernou, Rosa Rutllat i Agneta Bartomeus

I també:

Vidal, Bartomeus, Prat, Cornet, Llumà, Noguera, Marimon, Mariné, Capella, Casas i Claret.

Són els noms dels protagonistes de la represa de la ballada. A iniciativa del secretari de l'Ajuntament, Pere Canal, nois i noies del poble tornen a fer realitat les gitanes, per la Festa Major i per Carnestoltes.

IMATGE (Data 1949 + fotos)

TEXT: 1949, dilluns de Pasqua Granada.

Un any després de la seva fundació, l'Esbart Dansaire Santvicentí recupera les Gitanes. (TRACK 6. BANDERÍ) Se'n van fer dues representacions, una en un local públic i una altra en aquesta mateixa plaça.

IMATGE (Data 1989 + fotos)

** començar a preparar
seu ball de Caldes*

TEXT: 13 de maig de 1989.

Després d'un llarg parèntesi d'inactivitat, un refundat Esbart Dansaire Santvicentí estrena al teatre de la Passió d'Olesa el ball de Gitanes de Sant Vicenç. Unes Gitanes genuïnes i meticulosament reelaborades, que es basteixen seguint l'estructura de les Gitanes de Sant Llorenç Savall. Ho demostra un dels elements més característics del ball, compartit per les dues poblacions: l'acte de coronació de la núvia (TRACK 7. CORONA DE FLORS).

IMATGE (Data 1992 + fotos)

TEXT: 7 de juny de 1992.

En plena festa major, el ball de Gitanes de Sant Vicenç baixa de l'escenari i torna a la plaça per establir-se, definitivament, com una gran festa popular.

Avui, més de 100 parelles fan realitat el ball de gitanes de Sant Vicenç.

Ball de gegants, passeig d'entrada Ball de Caldes, galop, xotis, catxutxes, contradanses, jota, vals-jota i galop final. Una tradició, una festa popular, un esclat que just avui compleix 100 anys.

IMATGE (Número 100)

TRACK 8. ENTRADA BALL DE CALDES (Entren els avis ballant)

LLUM (Il·luminar Plaça. Ball de Caldes + CANÓ que segueix dansaires)

H. Rosa Casas

TEXT: Entren a la plaça els antics balladors: Adriana Santacreu, Rosa Roig, Josefina Marigot, Antoni Vilaseca, ~~Ladis Dalmau~~, Maria Gorgas, Gracieta Santiago, Maria Plans, Rosita Martín, Maria Teresa Lladó, Marcel Vives. Josep Roig, Rossendo Prat, Conxita Casas, Pere Plans, Ramon López de Mánteras, Pepito Santacreu, Joan Gorgas i Josep Cabrellas. És el passeig d'entrada ball de Caldes, en homenatge a aquells picapedrers del Vallès que ens van deixar en herència aquesta ballada.

Novès Adriana i Mantaras

(Quan acaben porten el banderí de les gitanes fins a l'escenari. El lliuren a les presentadores, perquè a partir d'aquell moment presideixi l'acte)

LLUM (Apagar Plaça i il·luminar Escenari i espai banderí. Quan siguin fora només llum presentadores)

baixen de l'escenari

TEXT: Els antics dansaires lliuren el banderí oficial del Ball de Gitanes de Sant Vicenç perquè presideixi l'acte.

TRACK 9. CORTINA MUSICAL

TEXT: La commemoració del centenari del ball de gitanes de Sant Vicenç avui tot just comença. Aquest és el primer, però no pas l'últim dels actes de celebració d'aquest segle de vida. I entre les iniciatives que ja hi ha programades per als propers mesos hi haurà un símbol que els farà de nexa. És el logotip del centenari de les gitanes, que tot seguit els presentem.

IMATGE (Logotip)

TEXT: El logotip és obra de la dissenyadora Alba Malo. Hi té un especial protagonisme la lletra G, una grafia que ha anat quallant com a símbol de Gitanes, i que es va entrellaçant fins a formar una estrella. I és que l'estrella és una figura pròpia i única de les gitanes santvicentines. És un dels moments àlgids de la ballada, en què tots els dansaires estan units de les mans. En el logotip, aquesta estrella envolta la llegenda 100 anys.

TRACK 10. CORTINA MUSICAL

TÈCNIC. (Col·locar micro parlaments)

apert per pujar Adriana - Ramon

TEXT: Tot seguit, amb motiu d'aquest acte de commemoració del centenari de les Gitanes de Sant Vicenç, ens adreçaran unes paraules Adriana Santacreu i Ramon López de Mánteras, representants dels balladors més antics.

LLUM (Escenari)

Balladors

Ara seran els actuals nuvis de les Gitanes, Anna Càrdenas i Jordi Joan, en representació de totes les colles de balladors els que els adreçaran unes paraules.

Nuvis

Prendrà la paraula, en representació del Govern de la Generalitat, el director del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, Ramon Fontdevila, que ens ha volgut acompanyar en una data tan assenyalada per a les tradicions santvicentines.

Fontdevila

I per tancar aquest torn de parlaments, serà la (il·lustríssima) alcaldessa de Sant Vicenç, Glòria Torner, la que prendrà la paraula en el marc d'aquest acte del centenari

Alcaldessa

(Fi parlaments)

(Quan es van fonent els aplaudiments per la intervenció de Glòria Torner, comencen a tocar directament els grallers de la colla de geganters per captar l'atenció cap a ells. LLUM (Plaça, entrada gegants + CANÓ gegants) Entren a la plaça acompanyats dels gegants (Nen i Nena), fan mitja plaça i es paren davant l'escenari quan acaben de tocar els grallers)

TEXT: Com podeu veure, el Nen i la Nena, els gegantons de Sant Vicenç, també se'ns han vestit de balladors de Gitanes. Queda clar, que ningú no es vol perdre aquesta festa. I acompanyaran les autoritats fins al costat de la font, perquè ara és aquest punt de la plaça el que ha de centrar la nostra mirada.

(Tot seguit, baixen els que han fet els parlaments i amb els gegants davant s'apropen a la font, per anar a descobrir la placa).

LLUM (Placa i deixar-la encesa)

TÈCNIC. (Treure micro parlaments i muntar 5 micros pel conte)

TEXT: Ens satisfaria molt, que d'aquest centenari, en quedés al llarg dels anys una memòria col·lectiva, una suma de records, de sensacions compartides. Perquè això voldria dir que les nostres gitanes, més enllà d'una ballada, d'una tradició, són un sentiment. Però també és bo que, d'una efemèride com la que significa un segle de vida, en quedin elements que contribueixin a fer-la perdurar en el temps, que en deixin constància. I quin millor lloc per posar-hi un d'aquests símbols que aquesta plaça. La plaça de l'Ajuntament, la plaça de la vila, però també la plaça del ball de gitanes popular de Sant Vicenç. Des d'avui, la font de la plaça donarà testimoni permanent d'aquest centenari, amb una placa que, tot seguit, descobrint les autoritats presents.

(Descobriments de la placa i aplaudiments)

IMATGE (Placa)

TEXT: A la placa, feta amb bronze, hi és present el logotip del centenari que acabem de veure i deixa constància que en aquesta plaça, el 10 de febrer de 1907, es va ballar per primer cop a Sant Vicenç el ball de Gitanes.

TRACK 11. CORTINA MUSICAL

TEXT: I ara us plantejarem un enigma. Quina relació té un gatet, una colla de nens i nenes, els gegantons aquí presents i els barons de Castellet amb el ball de gitanes popular de Sant Vicenç? Des d'aquest 10 de febrer del 2007, tenen molt a veure.

IMATGE (Conte)

TRACK 12. ENTRADA ACTORS I CONTE

LLUM (Escenari)

TEXT: (Fragment del conte).

Autisar músics que es posin apunt

TEXT: Sí, tots ells són els protagonistes de l'aventura del conte de les gitanes, del que n'acabeu d'escoltar un fragment. Una història il·lustrada, amb text de David Bricollé i dibuixos de Quim Bundó, que es fa realitat amb la voluntat d'apropar els infants de Sant Vicenç, d'una manera amena, a la nostra ballada. Una herència que ens deixa aquest centenari de les gitanes i que des d'avui, i aquí mateix, podreu adquirir. Acabaran trobant el gatet? Quin protagonisme hi tindrà la ballada de Gitanes?

Us n'hem avançat personatges i un petit fragment, però no pas tots els detalls de la història. Descobriu-los.

TRACK 13. CORTINA MUSICAL

LLUM (Treure llum escenari)

TÈCNIC. (Mentre les presentadores parlen, canviar micros actors per micros músics)

(Entren els músics)

en silenci (tenen tot el text de temps)

TEXT: Una placa commemorativa, un conte il·lustrat... És el patrimoni material que, de moment, ja sabem ens deixa aquest centenari. Però encara n'hi ha més. El ball de gitanes de Sant Vicenç és tradició, queda clar. Però la tradició també té espai per a l'evolució, sempre que suposi, no una tergiversació, sinó un enriquiment. I quin millor moment per enriquir les gitanes de Sant Vicenç que en el seu segle de vida?

Avui, 10 de febrer del 2007, just cent anys després de la primera ballada, en aquesta plaça s'escoltarà per primera vegada una nova composició que, a partir d'ara, passarà a formar part del ball de gitanes de Sant Vicenç. La peça, que ens interpretarà en primícia el grup Bufalodre que avui ens acompanya, és obra del compositor Xavier Mestres.

Penseu que les danses de les Gitanes eren balls de moda de l'època (el vals, el xotis...). I darrera d'aquesta nova peça no hi ha un ball de moda, però sí una composició que us pot venir a la memòria.

TRACK 14. EL BAGUL DE LA MEMÒRIA

TEXT: Us sona. Doncs sí, aquesta nova peça té com a base la cançó El bagul de la memòria, creada també per Xavier Mestres, que posava el punt final a l'espectacle del Mil·lenari de Sant Vicenç, representat l'any 2002, i que a poc a poc s'ha anat convertint gairebé en un himne del nostre poble. Avui sentirem la música de la nova composició, i el proper 27 de maig s'afegirà com a dansa a la ballada de Gitanes. Preparem-nos, doncs, per a un moment històric. Les nostres gitanes es fan més grans. Endavant, Bufalodre, endavant, El bagul de la memòria (?)

LLUM (Escenari músics i la deixem encesa pq després toquen les Gitanes)

(Interpretació nova peça)

No es mouen de l'escenari

TEXT: Acabem de veure el futur de les gitanes projectat en la melodia d'aquesta nova peça, i ara és el moment de mostrar a tothom el present de la nostra dansa.

Actualment, el ball de gitanes popular de Sant Vicenç el fan realitat 200 balladors repartits en onze colles que omplen la totalitat de la plaça. De les edats més diverses i els orígens més dispars. És una ball de tradició, però ha esdevingut també un ball d'integració. A continuació, dues parelles representants de la cada colla ballaran les gitanes del present, les gitanes de Sant Vicenç de Castellet. Galop, xotis, catxutxes, contradanses, jota, vals-jota i ~~galop final~~. Les nostres gitanes.

LLUM (Plaça)

(Ballada de Gitanes)

TEXT: (Amb energia, recuperant encara els apaludiments) El ball de gitanes de Sant Vicenç! Des d'avui, centenari! Gràcies balladors, gràcies músics!

(Músics marxen ràpid)

URGENT! TÈCNICS (Apartar micros músics)

LLUM (Apagar escenari pel canvi)

TEXT: Demanem la presència d'un representant de cada colla perquè l'Ajuntament vol oferir un obsequi en record a aquest acte.

LLUM (Apagar Plaça i encendre escenari quan pugi la gent)

(Entrega d'obsequis)

LLUM (Apagar escenari)

TRACK15. CORTINA MUSICAL

TEXT: Com els dèiem, aquest és el primer, però no pas l'últim dels actes programats enguany per commemorar aquest centenari de les gitanes.

El dissabte 26 de maig se celebrarà per primera vegada una Ballada Infantil de Gitanes. Serà el pròleg de la Ballada Popular de Gitanes del Centenari, que tindrà lloc l'endemà, 27 de maig. Una setmana més tard, el 2 de juny, es farà un sopar popular de les Gitanes, i el diumenge 3 de juny se celebrarà un concert de cloenda del centenari.

TRACK 16. CORTINA MUSICAL

LLUM (Escenari)

(Entren dos actors amb el cava i copes. Diàleg presentadores)

TEXT: Tothom qui ho desitgi, avui també tindrà l'oportunitat d'endur-se les Gitanes a taula. Perquè per una efemèride com la que estem celebrant és de justícia fer un brindis. I quina millor manera que fer-ho amb un producte tan nostre com és el cava, i a més a més fet especialment per a aquesta ocasió.

IMATGE (Cava)

LLUM (Quan se'n vagin els del cava apagar llum escenari)

TEXT: Els presentem un cava amb la placa commemorativa del centenari, que esperem faci les delícies dels col·leccionistes, però també que serveixi perquè tots plegats poguem fer un brindis carregat de simbolisme. Un brindis per una data, la d'avui, aquest 10 de febrer del 2007, que esperem que quedi gravada en la petita però orgullosa història del nostre poble i en la memòria col·lectiva de tots els que l'hem viscuda. Salut!!!

(Diàleg presentadores)

TEXT: I com que les nostres Gitanes són ben vives i, per damunt de tot, una festa popular, no podem cloure aquest acte sense l'esclat final. Un galop general encapçalat per les colles balladores. Prepareu-vos, i feu tremolar la plaça. Hi ha mocadors per a tothom.

LLUM (Plaça)

TRACK 17. GALOP

(Diàleg presentadores sobre el pastís. Entra el pastís)

Músics pugem a l'escenari

TRACK 18. PASTÍS

LLUM (Plaça + CANÓ que segueix al pastís)

TEXT: Moltes gràcies a tothom, gràcies per acompanyar-nos i per contribuir, amb la vostra presència, a engrandir les gitanes de Sant Vicenç. Amb 100 anys al damunt, però amb tot el camí per recórrer. Volem donar les gràcies, especialment, a tota la gent que hem fet possible aquest acte.

Us deixem amb la música del grup Bufalodre, i us convidem a tastar el nostre pastís d'aniversari. Gràcies a tothom i visca les Gitanes centenàries.

(Els músics tocaran durant una mitja hora mentre la gent menja coca i xocolata)

LLUM (A tota la Plaça)